

מסורת הש"ס

(א) פסח"י לו: לת. מ"ש פ"ג
 מ"י ז"מ נ: זכום מט, (ב)
 ז"מ ש"מ סמח. ז. ע"ש
 חוקי ז"מ ג: ד"ה לא
 פלוגי: (א) ג' לעיל ע"ה,
 (ד) מ"ק ג, (ה) ז"ל חס
 ה"ה וכל אשר בה לה',
 (ו) מוסף פ"ד,
 (ז) מוספתא פ"ד, (ח) פנ"י
 (ט) ונל"ל ק"י,
 (י) [לא לחשב] (כ) ז"ל יהיה
 הש"ס ה"ה על וז"י,
 (ל) חולין ה, (מ) פניני ב',
 (נ) ז"ל
 (ס) נפשיות חולין לא מלאה
 אמת ד"ה ז"מ נ: ד"ה וזה
 אמר ד"ה כתר ש"י על נכון
 וז"י חמ"ס פ"ד, (מ"ח),
 (ע) דמלאו לאו ש"ש,
 (פ) ז"ל לא, (צ) ע"י ש"י
 שכן לג. ד"ה לא ישתנה,
 (ק) פנ"י: כל האזנות,
 (ר) [נמנות ש"ש] (ש) ז"ל
 חסר ד"ה דכתיב,

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

ולפירוקה. לכוליה. ומשני כר"י דלמחר לא אליס למתפס פדיונו בההיא
 (ס) מנה גופא בנס' מעשר שני (פ"ג מ"י) והיינו נמי מעשר שני דקאמר
 יגנו בצבורה: **אלא לעולם.** במעשר שני דעיר הנדחת טהור ואסקויה
 לגוה ודקאמר לישתרי בצרכיה דהא קלטוהו מחיות אחר שנכנס
 לחומת ירושלים: **דאמר רבא.** (ס) בשמיטת חולין פ' בהמה המקשה
 (דף סא:): **מחילות לאכול דאורייתא.** מן התורה מזהו לאכול לפניס
 מן החומה: **אבל מחילות לקטוע.** שיהיו מחילות קולטות זין לענין
 פדייה זין לכל ענין מדרבנן הוא וזי גזור רבנן דמיהני קליטת מחילות
 למעשר שני אינו יכול לפדותו [א] ולענין עיר הנדחת נמי שלא יהא
 בצריפה ידכא דליתנהו מחילות: **דכתיב וחדרס.** את שמש מן
 המקום ההוא וגו' וסמך ליה לא תעשון כן לה' אלהיכם וצמזמה
 הואיל וכתיב זה אזכרות אי אפשר לשרפה משום קרא ללא תעשון
 כן ואכן צענין שללה וליכא דהאש"י שלל שמים הוא: **כלל עששה ופרט**
כלל עששה. כגון והיתה תל עולם [דברים יג] כלל דלפניו גנות ופרדסים לא
 תעשה אלא תהיה תל עולם שהוא עשה לא תבנה עוד [שם] זנין צמים
 והוא לא תעשה איך דנין אותו בכלל ופרט לומר איך בכלל אלא מה
 שבפרט ללא תעשה פירוש הוא כלומר והיתה תל עולם לזנין קאמר
 אבל לגנות ופרדסים שרי אלא תרי מיילי קאמר קרא ללא אמרינן
 פירושי קמפרש אלא מיילי מיילי קאמר והיתה תל עולם לגנות ופרדסים
 לא תבנה עוד כל זניינן שבועלס ואפילו לגנות ופרדסים לא תבנה
 עוד ודרשנין ליה לדבר שהיה בכלל ויכא מן הכלל ללמד לא ללמד על
 עצמו יכא אלא ללמד על הכלל כולו יכא ולומר זנין בכלל היה ולמה
 יכא להקיש לך מה זנין מיוחד שהוא ישוב זני אדם אף כל זנין כגון
 גנות ופרדסים (ל) [ישנא אחרינא] ור' יוסי הגלילי סבר איך דנין כר'
 אפי' ודריש הכי והיתה תל עולם מכל מיילי שלא יעשה זה שום דבר
 ולא תבנה עוד דמשמע זנין צמים אשמועינן לאו צניינן צמים וגנות
 ופרדסים איסור עשה הוא ליתכא. כך שמעתי: **כך שבעתי:** ר"ע סבר דנין
 ללא כר' אפי' **דכ"ע אית להו דר' אפי'.** ואפילו ר"ע והא דקאמר
 דעיר הנדחת נעשית גנות ופרדסים לאו משום דבעלמא לית ליה
 דר' אפי' דודאי מלמא קא מפרשי והיתה תל עולם במאי צניינן צמים
 ללא תבנה עוד לא משמע ליה בכל זניינן דקסבר עוד לכמו
 שהיתה משמע כלומר לא תחזור ולא תבנה עוד משמע כגון שהיתה
 מתחלה לא תבנה עוד אבל נעשה גנות ופרדסים: **ומר סבר עוד**
לגמרי משמע. כגון דלמר לעולם ועד ועל לשון ועד הוא (ס) שלא
 תבנה לעולם לשום דבר לא לזנין צמים ולא לגנות ופרדסים (א) מי
 תבנה עוד: **מחזירין מותרין.** דמקצין ושרפת אמרה רחמנא [דברים יג] מי
 שחינו מחוסר אלא קבינה ושריפה יכא זה שמחוסר תלישה וקבינה
 ושריפה: **וכל אשר זה.** אפילו אילנות מחזירין אשר זה נאסרין:
 ה"ג **וישבע וישוע לאמר ארור האיש וגו'.** וקרא קריש ואילו צבכורו
 ייסקנה ובצעירו יציב דלתיה וכשעמיד דלתיה ימות זנו הקטן: **לא**
יריחו על שם עיר אחרת. שלא יבנה יריחו ויבן שמה על שם עיר
 אחרת ולא עיר אחרת על שם יריחו שאפי' בנה עיר אחרת וקראה
 יריחו אסור לזנותה שאפי' שם יריחו ימחה לעולם וכתיב צימיו בנה
 חיאל בית האלי את יריחו צימיו של אחאז ועל שעבר על האלה קרי
 ליה בית האלי: **אם יריחו.** ולא יריחו עצמו בנה אלא עיר אחרת
 על שם יריחו שקראה לה יריחו ולא אתפרש הא מנלן: **בצירים**
צבורו יסרה. בצירים רשע כשמת בצירים הרשע לא היה לו לחיאל
 ללמוד שלא לזנות את יריחו: **בצירים ושגוב מאי עשור.** דקרי להו
 רשעים: **איני יודע ששגוב צעירו.** מילתא בצאפני נפשיה הוא ולמדנשא.
 ממשמע שנאמר בצירים צבורו איני יודע ששגוב צעירו אלא מה
 ת"ל שגוב צעירו שהיה קוצרו והולך מאצירים ועד שגוב שהוא צעיר
 מכלס: **אחאז צעירנו.** קוצרו של חיאל דהא אחאז: **זי עמאי.**
 וי"א זי טעמא בית האכל שמטעימים אותו דבצירים לנחמו. ובכמה
 דוכתיב כתיב בצראשית רבה טמיה כלל עיי"ן לשון אכל: **על כל סלס**
וסלס. שורה וערוגה ומקום גבוה הוא: **ולא שניק מיטרא מיון**
ומסגרי. שהיה הלכלוך הולך וגדל מרוב הגשמים הבאין לעולם שאין
 מניחין לייך להסתחמות לעבודת כוכבים מתוך דרכים מלוכלכות
 צנוטי: **מיד ויאמר אליהו חי ה' אם יהיה השנים האלה מער וגו'.**
 האי קרא סמוך לקרא דחאל בית האלי: **אקלידא דמטרא.** מפחת
 של מער: **כיון דקורא.** הקב"ה דליכא צערא בעלמא א"ל הקב"ה
 לאליהו לך צרפתה לגלגל הדבר שיחזיר לו מפחת של מער דקרא
 מפרש ואזיל: **שלש מפתחות לא נמסרו זיד שלית.** על אזורי של
 הקב"ה יש מפתחות ומסר ליד שלוחים הממונים אכל ג' מפתחות
 יש לו צידו שלא מיה שליח עליהם מצרששית אלא צידו הם ולא רצה
 למסוריה שליח עליהם וקאמר הקב"ה לאליהו אותם ג' מפתחות עכבתי
 בידי מצרששית ולא מניתי שליח עליהם אלא אותן שעשיתי ממונה
 על אחת מהם ותתה תשאל מפתח שני יאמרו שנים זיד תלמיד
 ואחד זיד הרב: (ט) דערקיה לגייה. שפתם שער שלו ואצדיה למפתחיה כך
 עשה אליהו ועל לשערי מער ולצנסוף אכל המפתח אכל גשמים
 שלא נפתח השער של מער על ידו: **דכסב כך הרצה אל אחאז**

ק"ג

ולפירוקה (ב) דתנן הלכות בכסף מעשר שנמא יפדה
 כר"י דאמר יקבר אי הכי מאי איריא עיר הנדחת
 אפילו דעלמא נמי אלא לעולם בטהור וכגון דנפול
 מחיצות וכדרכא (ב) דאמר רבא במחיצה לאכול
 דאורייתא: **לקלוט דרבנן וכי גזור רבנן כי אתנהו**
למחיצה כי ליתנהו למחיצה לא: כתבי הקדש יגנו:
 מתניתין דלא כר"א (ב) דתניא ר"א אומר כל עיר שיש
 בה אפי' מוזהה אחת אינה נעשית עיר הנדחת שנא'
 ושרפת באש את העיר ואת כל שללה כליל והיכא
 דאיכא מוזהה לא אפשר דכתיב **לא תעשון כן לה'**
אלהיכם: ר"ש אומר אמר הקב"ה וכו': **לימא בדר'**
אבין א"ר אילעא קמיפלגי (ב) דא"ר אבין א"ר אילעא
 כל מקום שאתה מוצא כלל בעשה ופרט בלא תעשה
 אין דנין אותו בכלל ופרט דמר אית ליה דרבי אבין
 ומר לית ליה דרבי אבין לא דכ"ע אית להו דר' אבין
 והכא בהא קמיפלגי מר סבר עוד לגמרי משמע ומר
 סבר עוד לכמה שהיתה: אינה נבנית אבל נעשית
 היא גנות ופרדסים: ת"ר יהיו בה אילנות תלושין
 אסורין מחוברין מותרין של עיר אחרת בין תלושין
 בין מחוברין אסור מאי עיר אחרת אמר רב חסדא
 יריחו דכתיב **והיתה העיר חרם לה'** ויישבע יהושע
 בעת ההיא לאמר ארור האיש לפני ה' אשר יקום
 ובנה את העיר הזאת את יריחו בבכורו ייסדנה
 ובצעירו יציב דלתיה תניא (ב) לא יריחו על שם עיר
 אחרת ולא עיר אחרת על שם יריחו דכתיב **בנה**
חיאל בית האלי את יריחו באבירם בכורו יסדה
ובשגוב צעירו הציב דלתיה תניא (ב) באבירם בכורו
 רשע לא היה לו ללמוד בשגוב צעירו היה לו ללמוד
 אבירם ושגוב מאי עבוד (ב) (מאי קאמר) ה"ק באבירם
 בכורו היה לו ללמוד לאותו רשע בשגוב צעירו
 ממשמע שנאמר באבירם בכורו איני יודע ששגוב
 צעירו מה ת"ל שגוב צעירו מלמד שהיה מקבר
 והולך מאבירם עד שגוב אחאב שושביניה הוה
 אתא אוהו ואליהו למשאל בשלמא כי טמיה יתיב
 וקאמר דילמא כי מילט יהושע הכי למ לא יריחו
 על שם עיר אחרת ולא עיר אחרת על שם יריחו
 א"ל אליהו אין אמר ליה השתא לוותתא דמשה לא
 קא מקיימא דכתיב **וסרתם ועבדתם וגו' וכתיב וחרה**
אף ה' בכם ועצר את השמים וגו' וההוא גברא אוקים
ליה עבודת כוכבים (ב) על כל תלם ותלם ולא שבק
 ליה מיטרא דמיוז מיוסד ליה לוותתא דיהושע
 תלמידיה מקיימא מיד (ב) ויאמר אליהו התשבי
 מתושבי גלעד (ב) חי ה' אלהי ישראל אם (ב) יהיה תל
 ומטר וגו' בעיר רחמי והבו ליה אקלידא דמטרא וקם
 ואזל (ב) ויהי דבר ה' אליו לאמר לך מזה ופנית לך
 קרמה ונסתרת בנחל כרית (ב) והעורבים מביאים לו לחם
 ובשר בבקר וגו' (ב) מהיכא אמר רב יהודה אמר רב
 מבי טבחי דאחאב (ב) ויהי מקץ ימים וייבש הנחל כי
 לא היה גשם בארץ כיון דחזא דאיכא צערא בעלמא
 כתיב (ב) ויהי דבר ה' אליו לאמר קום לך צרפתה
 וכתיב (ב) ויהי אחר הדברים האלה חלה בן האשה
 בעלת הבית בעא רחמי למויתן ליה אקלידא דתחיית
 המתים אמרי ליה (ב) שלש מפתחות לא נמסרו
 לשליח של חיה ושל גשמים ושל תחיית המתים
 יאמרו שתיים ביד תלמיד ואחת ביד הרב אייתי הא
 ושקיל האי דכתיב (ב) לך הראה אל אחאב [ואתנה]
 מטר דרש ההוא גלילאה קמיה דרב חסדא משל
 דאליהו למה הדבר דומה לגברא דטרקיה לגליה
 ואבדיה למפתחיה דרש ר' יוסי בצפורי אבא אליהו
 קפדן

עין משפט
נר מצוה

נא א מיי פ"ז מהל
 מעשר שני הלכה א
 ז:
 ב מיי פ"ז מהל ה
 סגמ לאוין כדל:
 סא ג מיי פ"ז מהל ט:
 סב ד מיי פ"ז מהל ע"ז
 הלכה יג סגמ עשין
 טו:

תורה אור השלם

1. ואת כל שללה תקבץ
 אל תוך רחבה ושרפת
 באש את העיר ואת כל
 שללה כליל לית איתיה
 ותיקתה תל עולם לא
 תבנה עוד: דברים יג יז
2. לא תעשון כן ליה
 אלהיכם: דברים יב ד
3. והיתה העיר חרם
 היא אשר בנה לך רק
 רחב הוזהר תהיה היא
 וכל אשר אתה בנית בי
 והקפאתה את המלאכים
 אשר שלחתי:
4. וישבע יהושע בעת
 ההיא לאמר ארור
 האיש לפני ה' אשר
 יקום ובנה את העיר
 הזאת את יריחו בבכורו
 ייסדנה ובצעירו יציב
 דלתיה: יחושע ו כו
5. בקימו בנה חיאל בית
 האלי את יריחה באבירם
 בכורו יסדה ובשגוב
 צעירו הציב דלתיה
 כדבר ה' אשר דבר בני
 יהושע בן נון:
6. השמירו לכם פן יפתח
 לבכם ויטרום ויבדוכם
 אתרים
 והשתחרתם להם:
7. ויאמר אליהו התשבי
 מתושבי גלעד אל אחאב
 חי ה' אלהי ישראל אשר
 עמתי לפני אם יקנה
 השנים האלה של ומטר
 כי אם לפי דברי:
8. לך מזה ופנית לך
 קרמה ונסתרת בנחל
 כרית אשר על פני
 הירדן: מלכים א יז ג
9. והעורבים מביאים לו
 לחם ובשר בבקר וזאת
 היתה עבודת כוכבים
 אשר עשיתם: מלכים א יז ו
10. ויהי מקץ ימים וייבש
 הנחל כי לא היה גשם
 בארץ: מלכים א יז ז
11. קום לך צרפתה
 אשר לצידון ושבתי שם
 הנה צייתי שם אשה
 אלקמה לכלבך: מלכים א יז ט
12. ויהי אחר הדברים
 האלה חלה בן האשה
 בעלת הבית ויהי חלו
 חוק מאד עד אשר לא
 נותרה בו נשמה: מלכים א יז ט
13. ויהי ימים רבים ודבר
 ה' היה אל אליהו בשנה
 השלישית לאמר לך
 דראה אל אחאב ואתנה
 מטר על פני האדמה:
 מלכים א יח א

הגהות מהר"ב
רנשבורג

א רש"י ז"ה אכל מחילות
 וכי ולענין עיר הנדחת נמי
 שלא יהא בצריפה. מלת
 בצריפה נמחק ויציב צניינא:

מוסף רש"י

הלכות בכסף מעשר
 צנוטי. שני. כרמית
 ומתה הסק ככל אשר
 תהיה נפשו וגו' (פסחים
 דה). יסדה. דלעיל
 למתפס פדיונו (שם).
 יקבר. כל לקוח משום
 מעשר שני שנתמל. משום
 דקליטת קדושתיה וליה
 אלים למתפס פדיונה
 (שם). מחיצה לאכול
 דאורייתא
 דאורייתא
 דרבנן. מחיצה שנמחה
 בתורה לא הוכרה אלא
 לחלו בתורה. ושמתו
 נמשכה מחילות קולטות
 אותם מלפדות עוד אם
 יכא, דכתיב היא (ב"ח טז)
 דשקלטוהו מחילות שני
 אית נפדה (פסחים ד:).
 אפילו מוזהה אחת. וכל
 שכן אחד מן המושגין או
 ספר מכל הנביאים אסורות
 הם כחוב שם. ולא קרינא
 זיה את כל שללה ושרפת
 (יעיר עמ.). לא נמסרו
 לשליח. היט שלא נמסרו
 לשליח אחר צידה (תשנית
 ב). אתא איהו ואליהו
 ב. שהלכו אליהו ואחאז
 לנחם את חיאל בצלנו, אמר
 אחאז לאליהו אפשר שקלת
 ההלמוד ומקיימת וקלת
 קומ ריעו של נאקמיה,
 שנאמר וסרתם חי והרי
 כל ישראל עובדים ע"ז ואין
 גשמים יצאים, מיד ויאמר
 אליהו חי (ח"א יח).
 הדרן עלך מסכת
 סנהדרין